

י"ט אלול, תשע"ט
19 בספטמבר 2019

לכבוד
מר רמי דויד
מנהל אזור מנשה - שרון
משרדי קק"ל ביוקנעם

הנדון: החלטת פקיד יערות ארצי קק"ל בעניין ערר פארק היין בזכרון יעקב, תכנית 656

רקע:

1. מר אדי רוזן, סמנכ"ל חטיבת תשתיות בחברת iStern, הגיש לפקיד היערות האזורי, מר רמי דויד, בקשה לכריתת 209 עצים והעתקת 3 עצים הנטועים בשכונת פארק היין המתוכננת בזיכרון יעקב. הבקשה הוגשה במסגרת תכנית לסלילת דרכים ופיתוח תשתיות בשכונה ע"פ תב"ע מאושרת. לבקשה צורף סקר ונספח עצים שבוצעו ע"י אגרונום שבתאי גונן.
2. הבקשה נבחנה ע"י פקיד היערות האזורי ואושרה ובהתאם הונפק רישיון שמספרו 34-14280 ותוקפו מ-14 באוגוסט 2019 ועד 15 באוגוסט 2021.
3. בתאריך 14 באוגוסט 2019 התקבלו במשרד הח"מ ובמשרד פקיד היערות הממשלתי מס' פניות וטופסי ערר שהוגשו ע"י גורמים שונים, ביניהם ערר שהוגש ע"י גב' יעל לביא אפרת, רכזת שמירת טבע מחוז חיפה באגף שימור סביבה וטבע בחברה להגנת הטבע (חל"ט). במסגרת הערר מבקשים להקפיא את רישיון הכריתה וההעתקה שניתן בטענה שמדובר באזור רגיש מבחינת ערכו האקולוגי-מרחבי כצוואר בקבוק במסדרון אקולוגי וכי יש לערוך שינוי בתכנון על מנת לאפשר את המשך קיומו ככזה.
4. רישיון 34-14280 הושהה ועל מנת לבחון את הערר, בתאריך 2 בספטמבר 2019 התקיים סיור לבחינתו. הודעה על דבר הסיור נמסרה מבעוד מועד למגישי ההתנגדויות.
בסיור השתתפו בפועל:
- מר אדי רוזן, סמנכ"ל חטיבת תשתיות, חברת iStern. מבקש הכריתה ובעל הרישיון.
- מר ארז גמר, מנהל הפרויקט מטעם חברת זבידאת.
- גב' תמר לביא ומר דרור לביא, תושבי זיכרון יעקב, מתנגדים לרישיון.

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: sohilz@kkl.org.il, www.kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760, Fax. 972-2-9915517

Forestry Department – אגף היעור

Land Development Authority - מינהל פיתוח הקרקע -
Keren Kayemeth Le'Israel – קרן קיימת לישראל

- מר ודים גורביץ, מפקח עבודה במסגרת פרויקט הפיתוח והבנייה.
- מר זבידאת מרואן, נציג החברה הקבלנית מבצעת פרויקט הפיתוח והבנייה.
- גב' טליה מבור, מנהלת אגף סביבה, מועצה מקומית זיכרון יעקב.
- גב' יעל לביא אפרת, רכזת שמירת טבע מחוז חיפה באגף שימור סביבה וטבע בחל"ט, מגישת ערר, מתנגדת לרישיון.
- גב' ליאת הדר, תושבת זיכרון יעקב, מתנגדת לכריתה.
- מר מאיר ואנונו, סגן ראש מועצה מקומית זיכרון יעקב.
- גב' מירב לביא בקין, תושבת זיכרון יעקב. מתנגדת לרישיון.
- מר משה חן, בקר רשות מקרקעי ישראל (רמ"י).
- גב' עדן צולי, תושבת זיכרון יעקב, מתנגדת לרישיון.
- מר רווח אברהם, גנן המועצה המקומית זיכרון יעקב.
-
- מקק"ל:
- מר סוהיל זיידן, פקיד יערות בפריסה ארצית.
- מר רמי דויד, מנהל אזור ופקיד יערות אזור מנשה – שרון.
- מר אוהד דגן, יערן גושי אזור מנשה – שרון.

מהלך והתרשמות מהסויר:

1. הצגת הנתונים ע"י מר אדי רוזן ומר משה חן, מטעם מבצעי הפרויקט:
 - א. תכנית פארק היין בזיכרון יעקב מס' 14280 הינה תכנית תקפה שעברה את כל תהליכי התכנון ונכנסה לתוקף.
 - ב. רשות מקרקעי ישראל (רמ"י), כיוזמת וכמנהלת הקרקע, החלה בעבודות ראשוניות לפיתוח וסלילת דרכים ותשתיות באתר.
 - ג. העבודות בשטח מתואמות עם הרשות המקומית ועם הועדה המקומית וקיבלו את כל ההיתרים הנדרשים.
 - ד. במסגרת עבודות הפיתוח, הקבלן נדרש, בין היתר, בחישוף וכריתת עצים בתחום הכבישים המתוכננים בהתאם לתב"ע המאושרת. לכן בוצעה פניה לפקיד היערות האזורי ובהסתמך על סקר ונספח עצים מפורט. לאחר בחינה מעמיקה של הבקשה שהוגשה לפקיד היערות האזורי, התקבל רישיון כריתה והעתקה.
 - ה. פעולות החישוף לכבישים בוצעו ללא פגיעה בעצים לצרכי מדידה ו/או סימון ובין היתר בקטע שחוצה את אתר הפסולת.

קק"ל, אשטאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: sohilz@kkl.org.il, www.kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760, Fax. 972-2-9915517

1. בעקבות הדיון בעניין המסדרון האקולוגי, לאחרונה יזמה רמ"י תכנית מפורטת חדשה שמטרתה להרחיב את המסדרון האקולוגי ע"פ המלצות גורמי המקצוע הרלוונטיים.

2. הצגת טיעוני מגישי הערערים / התנגדויות, ע"י גב' יעל לביא אפרת מהחברה להגנת הטבע (חל"ט):

א. מדובר בשטח בעל רגישות גבוהה ביותר, לא רק בשל תצורת הצומח, עושר בעלי החיים והנוף הנשקף ממנו אלא גם בשל היות שטח זה חוליה מקשרת בין שטחי הטבע של רמת הנדיב לשטחי הטבע ממזרח לו: יערות אלונה, הר חורשן והלאה מהם. מדובר בצוואר בקבוק כמסדרון אקולוגי, המשמש את חיות הבר למחיה ולמעבר והוא קריטי לשמירת חיוניותן של חיות אלה ברמת הנדיב. מדובר באזור מחיה של צבאים, מין דגל המצוי בסכנת הכחדה בישראל עקב התדרדרות דרמטית במספרי הפרטים וגודל האוכלוסיות. מדובר במין הסובל מאבדן בתי גידול ומקיטוע בין בתי הגידול שנתרו. התכנית שעומדת על הפרק היא עוד תכנית של קיטוע בין בתי גידול.

בשל כך, שורה של החלטות והתחייבויות מוסדיות, כולל כאלה שרמ"י הייתה שותפה להן ו/או שהמועצה המקומית קיבלה על עצמה, הביעו תמיכה בעדכון התכנית על מנת לאפשר את המשך קיומו של המסדרון האקולוגי. נושא התכנון מחדש נבחן בימים אלה בוועדה המחוזית, לרבות האפשרות להגבלת היתרים. תחום המסדרון האקולוגי בזיכרון יעקב מתייחס למעבר בה"ח הקיים בכביש 652 ורוחבו המדובר הוא כ-150 מ' מדרך יפו הקיימת לכיוון צפון.

ב. שווקו שני מגרשים המיועדים לשלב ב' של התכנית ע"פ הוראות התכנית (סעיף 18 לתקנון. מגרשים 14.1, 14.2). אחד מהם בתחום צוואר הבקבוק של המסדרון האקולוגי (14.2). בנוסף, לדברי המועצה המקומית, העבודות מיועדות לביצוע תשתיות ודרכים הכרחיות בלבד. יש לבחון אילו תשתיות אכן נדרשות לביצוע המגורים בתכנית בשלב א' ואילו ניתנות לדחייה עד לגיבוש התכנון למסדרון האקולוגי (שכאמור לפי הצהרות רמ"י והתחייבויותיה הוא בגדר מהלך מוסכם).

ג. ההערות מתייחסות לא רק לאיכות העצים הפרטנית ע"פ סקר העצים או לפי מין העץ וזיקתו הטבעית לשטח אלא בעיקר לתפקוד המרחבי של השטח ושמירת תפקודו עד אשר יבוצע תכנון מרחבי מיטבי, לרבות הכרעת ממשק השטח בתחום המסדרון האקולוגי.

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

Email: sohilz@kkl.org.il, www.kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760, Fax. 972-2-9915517

קרן קיימת לישראל
K K L - J N F

Forestry Department – אגף היעור

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
קרן קיימת לישראל – Keren Kayemeth Le'Israel

- ד. תעלת ניקוז לאורך דרך יפו, בתחום המסדרון האקולוגי, מסומנת תעלה מלאכותית עמוקה. זהו פתרון בעייתי ולא מבוסס טבע. בתחומה בעיקר אורני גלעין וחורבים. התעלה בתחום המסדרון האקולוגי ונדרש לה/תל ניהול הנגר בתכנית תכנון מחודש Nature based. זאת בפרט ביחס להתקדמות לתכנון האגני לנחל תנינים, למשל, על בסיס זרימה טבעית בשילוב סלעים ותוך השארת מירב העצים שהם בין השאר, בעלי תפקיד כמקדמי החדרה.
- ה. חניות בצד המזרחי נמצאות בתכנית על קו ההשקה בין התחום הפתוח של פארק היין, שלדברי המועצה מיועד להישאר אקסטנסיבי וטבעי. הצבת חניות אוטובוסים בלב השטח הפתוח ובהשקה ליערות היא בגדר תכנון תמוה, ומיותר לבצע, ובכך לפלס שטחי חניה במקום לשמר טופוגרפיה טבעית ורצף צומח. בשלבויות ביצוע העבודה סומן ע"י המועצה כלא מיועד לביצוע. אם אינו נדרש לביצוע, יש לבטל את רישיונות הכריתה בתחומם.
- ו. התייחסות לסקר וכריתת העצים:
- G11: גוש כריתות לאורך הציר הדרומי, בלב המסדרון האקולוגי המתוכנן (לפי החלטת מוסדות התכנון והצהרות רמ"י). בגוש זה לפי סקר העצים:
 - ביוב: פתרון הביוב מבוסס על דרכים מפותלות בשטח הפתוח, כולל חציה ישרה של קווי גובה (סניקה). היות וסניקה הינה גמישה מבחינת תוואי, פקיד היערות מתבקש לעמוד על בחינת חלופות שפגיעתן בשטח ובעצים תהיה פחותה (למשל על יסוד דרכים קיימות, גם אם הן מחוץ לגבולות התכנית). ככל שמדובר בחלופה שהיא בתוך / בגבול יערות אלונה.
 - עצים מסביב שטח מזבלה: איקליפטוסים ואורן הצנובר. בתחום המסדרון האקולוגי יש להימנע מיצירת הפרות חדשות, עד אשר יתוכנן ויוחלט הממשק בו. גם לעצים לא טבעיים יש במקרה הזה תפקיד של "שיכור" ההפרעות מתחום הפיתוח.
 - G14: גוש של עצים שמחציתם לכריתה ומחציתם לשימור. עצים אלה נטועים בדרך משבילי הפארק המרכזי. אם הכריתה אינה חיונית לתשתיות, יש להימנע ממנה.
 - האלון הגדול (עץ מס' 928 בסקר העצים): אין לכרות אותו בשום מצב וכן נדרש להתאים תכנון או להסיט את התשתיות באופן שיבטיח את שמירתו של עץ מרשים זה. אנו רואים חובה לבחון חלופה אחרת כהזדמנות לפקיד

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

Email: sohilz@kkl.org.il, www.kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760, Fax. 972-2-9915517

Forestry Department – אגף היעור

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
קרן קיימת לישראל – Keren Kayemeth Le'Israel

היערות לדרוש בחינת החלופות לכאלה שתהיינה פחות פוגעניות בהיבט המרחבי בתחום המסדרון האקולוגי.

○ עצים נוספים שיש לשים לב אליהם:

א. עצי אורן הגלעין שמספרם 910-913, בתחום הדרך של הפארק.

ב. אלונים המיועדים להעתקה שמספרם 255-256, על דרך שלא ברורה נחיצותה.

ג. עצים 360-362, 374 ו-376 (בעיקר אלוני תבור), על הגבעה בהצטלבות הדרכים 5 ו-11.

ד. יש לעמוד על הנחיות האגרונום להגנה על עצים לשימור בתחום התכנית.

ה. לגבי העתקות; ככל עדיף לשמר עצים טבעיים במקומם. בלית ברירה, יש להקפיד על ביצוע שלבי ההעתקה ולהקפיד רישיונות עד למילוי התנאים שבחו"ד האגרונום ולביצוע ההעתקה בהתאם להנחיות ובפיקוח צמוד של אגרונום.

3. התייחסות רמ"י:

א. התכנית הינה תכנית תקפה שעברה את כל תהליכי התכנון ונכנסה לתוקף.

ב. רמ"י כיוזמת וכמנהלת הקרקע ביצעה שיוקים בשטח התכנית ולצורך עמידה בלוחות הזמנים החלו בעבודות ראשוניות לפיתוח האתר. העבודות מתואמות עם הרשות המקומית והוועדה המקומית וקיבלו את כל ההיתרים הנדרשים כולל חו"ד של פקיד היערות ורישיון לכריתת עצים מוגנים.

ג. בעקבות השיח בעניין המסדרון האקולוגי, רמ"י יזמה לאחרונה תכנית מפורטת

חדשה שמטרתה להרחיב את המסדרון האקולוגי ע"פ המלצות הגורמים המקצועיים, על גבי התכנית המאושרת שלמק\3\49 בנימינה לתכנית של\656. יצוין כי תכנית המתאר הכוללת של זיכרון יעקב לא כללה הוראות לביטול או שינוי של תכנית פארק היין של\656. משמעות הדבר שבמסגרת התכנית המפורטת החדשה יבוא הנושא על תיקונו (ראו אסמכתא, מכתב של מנהל מרחב חיפה, מתאריך 2 בספטמבר 2019, תיק 30097314א).

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

Email: sohilz@kkl.org.il, www.kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760, Fax. 972-2-9915517

התרשמות ונימוקים להחלטה:

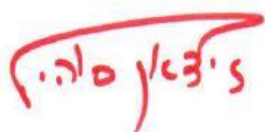
1. בחנתי היטב ולמדתי את שתי התכניות שחלות בשטח: ש\656 (פארק היין) ו- ש\מק\3\49. תכניות אלה בתוקף כבר למעלה מעשור. עד כה, אף גוף, למעט רמ"י, לא יזם פעולה מעשית לשינוי בתכניות אלה.
2. הערר מתייחס בצורה אקטיבית למסדרון האקולוגי ולעצים מיוחדים ספציפיים בתחום התכנית. רמ"י יזמה לאחרונה תכנית מפורטת חדשה שמטרתה להרחיב את המסדרון האקולוגי הנ"ל על פי המלצות הגורמים המקצועיים על גבי התכנית המאושרת ש\מק\3\49 בנימינה לתכנית ש\656. יצוין כי תכנית המתאר הכוללנית של זכרון יעקב לא כללה הוראות לביטול או שינוי של תכנית פארק היין ש\656. משמעות העניין היא שבמסגרת התכנית המפורטת החדשה יבוא הנושא על תקנו (ראו אסמכתא, מכתב של מנהל מרחב חיפה, מתאריך 2 בספטמבר 2019, תיק 30097314א).
3. סקר העצים נבחן והוא מפורט ומקצועי ונותן תמונת מצב טובה אשר אפשרה להחליט לגבי עצים לשימור באזור העבודה.
4. תכנית פארק היין נמצאת בשטח בעל רגישות גבוהה ביותר. לא רק בשל תצורת הצומח, עושר בעלי החיים והנוף אלא גם בשל היותו חוליה מקשרת בין שטחי הטבע של רמת הנדיב לשטחי הטבע ממזרח לה והלאה. כפי שכבר צוין, מדובר בצוואר בקבוק של מסדרון אקולוגי שהינו קריטי לשמירת חיות הבר ברמת הנדיב. הנושא פורט בפסקאות קודמות.
5. אלונים מס' 255+256, על דרך שאכן לא ברורה נחיצותה.
6. גוש עצים 14G, הכריתה אינה חיונית לתשתיות וכד'.

Forestry Department – אגף היעור

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
קרן קימת לישראל – Keren Kayemeth Le'Israel

החלטה: הערר מתקבל באופן חלקי.

- פקיד היערות האזורי ידרוש סקר עצים מתוקן בהתאם לסעיפים הבאים. לאחר מכן יונפק רישיון כריתה בהתאם לסקר המתוקן.
 - 1. העצים שמספרם 910-913, בתחום הדרך של הפארק, אורן הצנובר – לשימור.
 - 2. העצים שמספרם 255,256, אלונים – לשימור.
 - 3. העצים שמספרם 360-362,374,376, בעיקר אלונים – לשימור.
 - 4. גוש עצים G14, בשבילי הפארק המרכזי – לשימור.
 - 5. עץ מס' 928, אלון תבור גדול - לשימור.
 - 6. גוש עצים G11, לאורך הציר הדרומי, בלב המסדרון האקולוגי - לשימור.
 - 7. העצים הנטועים בכביש טבעת 2 – לשימור.
- כל עבודות בנייה ופיתוח בקרבת עצים אלה תעשה בליווי אגרונום מומחה עצים על מנת לוודא שהם לא יינזקו.
 - בכל הנוגע להעתקות – יש להקפיד על ביצוע שלבי העתקה כולל הגשת מפרט מקצועי ספציפי לגבי כל עץ המיועד להעתקה.
 - היזם/הקבלן יבצעו סימון של כל הדרכים לפני התחלת העבודה, על מנת לוודא שהעצים הסמוכים לדרך המתוכננת לא יפגעו.

סוהיל זיידן

בברכה,

פקיד יערות בפריסה ארצית
קרן קימת לישראל

*** מסמך זה אינו מהווה רישיון כריתה או העתקה של עצים.
רישיון כריתה או העתקה יינתן ע"י פקיד היערות האזורי בלבד.
בעת קבלת רישיון הכריתה, יש להבין היטב את תנאי הרישיון כולל תוקף
הרישיון.**

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: sohilz@kkl.org.il, www.kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760, Fax. 972-2-9915517